

KTV-notat 79/2006 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Trovåg Laks AS		
Fylke/kommune:	Rogaland / Vindafjord		
Ansvarlig:	Rune Flatby	Sign.:	<i>[Signature]</i>
Saksbehandler:	Kjell Carm	Sign.:	
Dato:	16 JAN 2007		
Vår ref.:	NVE 20070944		
Sendes til:			

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Trovåg Laks AS - søknad om endret konsesjon for vannuttak fra Svendsbøelva i Vindafjord kommune, Rogaland

Innhold

Søknaden	2
Høringsuttalelser	8
Søkers kommentarer til uttalelsene	8
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	9
NVEs vurdering og konklusjon	10

NVE gir Trovåg Laks AS tillatelse etter § 8 i vannressursloven til overføring av vann fra Svendsbøelva til Malasetvatn samt regulering av sistnevnte på de vilkår som følger vedlagt. NVE mener at fordelene og nytten ved tiltaket overstiger skaden for private og almenne interesser som blir berørt slik at kravet i vannressurslovens § 25 er tilfredsstilt.

Søknaden

NVE mottok 7.10.2005 følgende søknad fra Trovåg Laks AS, referert nedenfor uten vedlegg:

” 1.0 Innledning

1.1 Om søkeren

Trovåg Laks AS er et landbasert settefiskanlegg som produserer settefisk av laks og ørret for utsetting i sjø. Firmaet har pr dags dato en konsesjonsstørrelse på produksjon av 1 million settefisk pr år.

Tiltakshaver er:

- Trovåg Laks AS, 5568 Vikebygd*
- Daglig leder: Øyvind Haraldseid*
- Telefon: 52 76 92 88/907 72 220*
- Telefaks: 53 76 93 67*
- E- post: trolaks@frisurf.no*
- Organisasjonsnummer 937 801 343.*

Firmaet har følgende eierstruktur:

- Bremnes Seashore AS: 93 %*
- Øyvind Haraldseid: 7 %*

Bremnes Seashore AS er et integrert selskap som produserer både settefisk og matfisk og som også har slakteri og videreforedlingsanlegg.

1.2 Begrunnelse for tiltaket

Produksjonsstrategier og optimalisering av settefiskproduksjonen er under stadig utvikling. Dette medfører stort sett lik biomasse hele året. Mellom annet blir det nå produsert ”høstfisk” og ”vårfisk”. Dette innebærer et jevnere forbruk av vann over året. Tidligere var maksimalt vannbehov på våren (mai) like før levering av fisken med påfølgende lite vannbehov utover sommeren. Nå vil maksimalt vannbehov være mindre og tidligere på våren (mars) samt midt på sommeren (juli til september).

Dette danner bakgrunnen for at tiltakshaver i perioden mai til september har et større vannbehov enn det som Malasetvatnet i perioder kan gi. Søker ønsker derfor å ha mulighet for overføring av vann fra Svendsbøelva hele året.

1.3 Geografisk plassering

Trovåg Laks AS ligger i Ølen kommune i Rogaland fylke. Anlegget er lokalisert i Trovåg, innerst i Ålfjorden. I kommuneplanen for Ølen kommune er området sett av til akvakultur og det foreligger godkjent reguleringsplan for området, sjå vedlagte kart i vedlegg 1.

Vannkilden til anlegget er Malasetvatnet som ligger både i Ølen og Vindafjord kommune.

1.4 Leieavtaler

Det foreligger leieavtale på 15 år mellom tiltakshaver og grunneierne til Svendsbøelva om overføring av vann til Malasetvatnet basert på dagens konsesjon. Videre har tiltakshaver inngått nye langsiktige avtaler på 30 år om leie av vannrettigheter til Malasetvatnet/Trovågselva samt leie av grunn der anlegget ligger.

1.5 Dagens situasjon og eksisterende inngrep

Vannkilden til Trovåg Laks AS er Malasetvatn. Dette vannet har en overflate på 55 ha og et nedslagsfelt på 4,1 km².

I brev fra Norges Vassdrags- og Energiverk datert 9. mars 1995, er det gitt tillatelse til å regulere Malasetvatn samt å overføre vann fra Svendsbøelva, se vedlegg 2.

Uttak fra Svendsbøelva kan bare taes i perioden 1. oktober til 1. mai. I vedlegg 3 har vi vist hvor mange dager det har blitt overført vann i løpet av perioden 2000 til 2004. Vi ser av tabellen at det i snitt i denne perioden har blitt overført vann i 46 dager pr år.

Det antas at en utvidet overføring i første rekke vil være aktuelt i perioden mai til juli, men dette vil sjølsagt være avhengig av avrenningssituasjonen i nedslagsfeltet.

Det er her viktig å presisere at vann fra Svendsbøelva bare vil bli overført når vannføringen er større enn 660 l/sek. Dette er ca 90% av beregnet midlere vannføring.

1.6 Hydrologi

Malasetvatn og Svendsbøelva har følgende hydrologiske data:

Vassdrag	Malasetvatn	Svendsbøelva
Nedslagsfelt (km ²)	4,1	14,8
Vannareal (m ²)	550000	-
Spesifikt avløp (l/sek km ²)	43	50
Normal avløp (l/sek)	176	740

Samlet spesifikt avløp fra begge felte er:

Malasetvatn: $4,1 \text{ km}^2 \times 43 \text{ l/sek km}^2 = 176 \text{ l/sek} = 10.560 \text{ l/min}$

Svendsbøelva: $14,8 \text{ km}^2 \times 50 \text{ l/sek km}^2 = 740 \text{ l/sek} = 44.400 \text{ l/min}$

Sum $= 916 \text{ l/sek} = 28,9 \text{ mill.m}^3 \text{ pr år}$

Det er gitt tillatelse å regulere Malasetvatn mellom kote 20,42 (LRV) og kote 23,04 (HRV).

Dette gir en reguleringshøyde på 2,62 m og et magasin på 1.441.000 m³.

I vedlegg 4 og 5 har vi vist hvordan biomasse og vannforbruket varierer over året basert på nye produksjonsstrategier. Maksimalt vannbehov har vi i mars, men det er også en topp i september.

I vedlegg 6 har vi sammenholdt dette med vannføringsdata for vassdragene. Vi ser av tabellen at Malasetvatnet i perioder av året kan gi for lite vann og at det dermed er behov for overføring fra Svendsbøelva – også i perioden fra mai til september.

Ut fra driftserfaringer, har det vist seg at dagens regulering av Malasetvatnet under "normale" forhold gir tilstrekkelig tilrenning til settefiskanlegget. Behovet for overføring av vann vil derfor variere fra år til år avhengig av nedbør og forbruk på anlegget.

2.0 Beskrivelse av tiltaket

2.1 Teknisk plan

Overføring av vann fra Svendsbøelva gjøres via en Ø 315 mm plastledning (PE). Det er laget en inntakskum i elva, plassert mellom Svendsbøfossen og Bjordalsvatnet, ca 2,5 km fra elveutløpet i Ålfjorden.

Overføring av vann fra Svendsbøelva skjer bare når vannføringen i elva er større enn 0,66 m³/sek ved inntakskummen og bare når vannstanden i Malasetvatnet er under HRV. Det er opprettet målestav for måling av vannføringen i elva.

Det forutsettes at en overføring av vann fra Svendsbøelva hele året gjøres under de samme betingelser og rammer som tidligere. Dette innebærer blant annet at det ikke skal bygges nye konstruksjoner eller legges nye overføringsrør i forbindelse med en utvidet konsesjon.

2.2 Arealbruk, eiendomsforhold

Området ved Svendsbøelva er avsett til LNF- område i kommuneplanen. Omsøkte tiltak berøres ikke av andre kommunale planer i området.

Det er inngått avtale med grunneierne til Svendsbøelva om overføring av vann iht til gjeldende konsesjon, dvs i perioden oktober til april.

I møte med grunneierne til Svendsbøelva den 3. oktober då., ble det orientert om planene for et utvidet vannuttak i perioden mai til september.

Dersom det blir gitt utvidet konsesjon, vil gjeldende avtale med grunneierne revideres iht til ny konsesjon.

Følgende grunneiere har rettigheter og har dannet grunneierlag i Svendsbøelva:

- *Ingvald Svendsbø, gnr 136, bnr 1*
- *Reidar Bjordal, gnr 136, bnr 2*
- *Inger H. Bjordal, gnr 136, bnr 2*
- *Arne Tveit, gnr 136, bnr 5*
- *Sevald Svendsbø, gnr 136, bnr 3*
- *Edvin Heggland, gnr 135, bnr 2*

3.0 Virkninger på miljøet

3.1 Hydrologi

Det vert vist til punkt 1.6 ovenfor.

3.2 Flom og erosjon

En utvidet overføring av vann fra Svendsbøelva, vil dempe eventuelle flomsituasjoner i vassdraget. Det forventes derfor ingen negative konsekvenser i så hensende ved en utvidet overføring av vann fra vassdraget.

På samme måte forventes ikke negative konsekvenser i Malasetvatnet da overføring av vann fra Svendsbøelva bare vil foregå i perioder når vannstanden i Malasetvatnet er under HRV.

3.3 Biologisk mangfold, fiske, friluftsliv, etc

Søker er ikke kjent med at overføringen til nå har bidratt til negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet i vassdraget. Området er brukt til turgåing, jakt og fiske, men det er søker sin oppfatning at disse verdiene ikke vil bli vesentlig forringet ved at overføringsperioden økes.

Svendsbøelva er en sjøørret- elv, men det er i løpet av de siste årene tatt beskjedne mengder sjøørret i elva. Tabellen nedenfor gir en oversikt over registrert fangst de siste 8 årene.

År	Fangst	
	Antall fisk	Samlet vekt (kg)
2005	0	0
2004	3	1,3
2003	3	1,6
2002	12	7,3
2001	2	1,0
2000	1	0,8
1999	Ikke registrert	Ikke registrert
1998	0	0

3.4 Landskap, naturinngrep.

En utvidet konsesjon vil ikke medføre bygningsmessige inngrep ut over det som allerede er gjort.

3.5 Kulturminner

Så langt søker kjenner til, er det ingen kultur- og eller fornminne interesser knyttet til området.

3.6 Landbruk

Søker er ikke kjent med at en utvidet overføring fra Svendsbøelva vil ha negative konsekvenser på landbruk nedstrøms inntakskummen i elva.

I forrige konsesjonssøknad ble det anmerket at en økt vannføring i Trovågselva ville kunne medføre problem med nydyrking langs denne elva. Til dette er å merke at overføring av vann til Malasetvatnet berre vil bli gjort når dette vannet gir for lite vann og dermed er under HRV. Generelt vil en regulering av Malasetvatnet samt et vannuttak til settefiskanlegget bidra til en dempning av flomsituasjoner i vassdraget.

3.7 Vannkvalitet

I forbindelse med behandlingen av forrige søknad om konsesjon for overføring av vann fra Svendsbøelva, ble det av grunneier Knut Trovåg framhevet at vannkvaliteten i Malasetvatnet kunne forringes som følge av overføringen.

Som følge av dette ble det i 1995 tatt vannprøver en gang i måneden fra Trolltjørn, Malasetvatnet og Svendsbøelva. Disse prøvene viser følgende gjennomsnittlige verdier:

	Koli.b. v/37 °C	Termot. koli v/44 °C	Kimtal v/22 °C
Trolltjørn	62	34	826
Malasetvatnet	21	11	343
Svendsbøelva	33	20	582

I slutten av november 2001 ble det tatt ny prøve i Malasetvatnet. Denne prøven viser følgende resultat:

	Koli.b. v/37 °C	Termot. koli v/44 °C	Kimtal v/22 °C
Malasetvatnet	18	2	164

Ut fra vannprøvene kan en ikke si at vannkvaliteten er blitt dårligere etter at vann fra Svendsbøelva er ført over til Malasetvatnet. Det er såleis grunn til å tro at en utvidet overføring i perioden mai til oktober, ikkje vil redusere vannkvaliteten i Malasetvatnet."

Av vedleggene til søknaden refererer vi her kun eksisterende konsesjon av 9.3.2995 (vedlegg 2).

1

Anleggets eier tillates følgende regulering:

Magasin	HRV	LRV	Reguleringshøyde
Malasetvatnet	23,04	20,42	2,62

Høyeste regulerede vannstand (HRV) i Malasetvatnet er eksisterende overløp på dam.

I tidsrommet 1 mai -1 oktober skal vannstanden ligge 0,30 m under HRV for å unngå oversvømmelse av jordbruksareal i vekstperioden.

Høydene er angitt i Statens kartverks kotesystem. Det skal settes opp tydelige merker som viser reguleringsgrensene. Uttak av vann fra magasinet skal protokolleres og oppbevares i hele reguleringsperioden. Protokollen forevises offentlig myndighet på forlangende.

2

Overføring fra Svendsbøelva skal bare finne sted i tidsrommet fra 1 oktober til 1 mai, og når vannføringen på uttaksstedet er over 0,66 m³/s. Inntakskum i elva skal sikres og utstyres slik at bestemmelsen i vilkåret blir oppfylt.

3

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av fylkesmannen:

a) -å sette ut yngel og/eller settefisk av det antall, de arter og stamme, den størrelse og kvalitet, på den tid og sted og måte som blir fastsatt.

b) -å bekoste aktuelle biologiske og fysiske/kjemiske undersøkelser i vassdraget i den grad som blir fastsatt.

4

Regulanten skal etter NVEs bestemmelse, bekoste nødvendig erosjonssikring av tilløpsbekker og utsatte strandkanter som berøres av reguleringen og overføringen.

5

NVE skal forelegges og godkjenne planene for anleggene i vassdraget. Anleggets eier har plikt til å rydde opp forsvarlig i anleggsområdet. Dette arbeidet skal være utført senest to år etter at anlegget er tatt i bruk.

NVE eller den NVE bemyndiger er tillagt tilsyn med at denne posten blir utført. Utgifter forbundet med tilsynet dekkes av anleggets eier.

6

Konsesjonæren skal bekoste undersøkelser av vannkvaliteten ved inntaket i Svendsbøelva og i Malasetvatnet ved månedlige prøver over ett år. Undersøkelsene skal utføres i samarbeid med folkehelsen i Vindafjord kommune. Eventuelle pålegg fra folkehelsen om drikkevannssforsyningen skal følges opp av konsesjonæren.

7

Tillatelsen gis for et tidsrom av 15 år regnet fra 1 januar 1995. Selskapet kan søke om å forlenge tillatelsen.

Hvis ny tillatelse ikke blir gitt plikter anleggets eier ved tillatelsens utløp -eller ved en eventuell nedleggelse av anlegget før dette tidspunkt -å sette dammen i forsvarlig stand, og fjerne alle anlegg i forbindelse med overføringen av vann fra Svendsbøelva. I tillegg skal eventuelt andre anlegg som også har blitt installert og som påvirker vannføring eller vannstand fjernes. Regulanten skal i tillegg rydde opp i et slikt omfang at vassdraget og dets nærmiljø framstår mest mulig upåvirket av anlegget.

NVE skal godkjenne oppryddingen mv. etter en eventuell nedleggelse.

8

Denne tillatelsen med vilkår kan overdras til annen eier av settefiskanlegget mot en melding til NVE og fylkesmannen.

Høringsuttalelser

Søknaden ble kunngjort i avisene Grannar og Haugesunds Avis. Den ble også lagt ut til offentlig gjennomsyn på landbrukskontoret i Vindaffjord kommune og sendt på høring til kommunen, Fylkesmannen, fylkeskommunen, ulike offentlige myndigheter og aktuelle interesseorganisasjoner. NVE har mottatt følgende høringsuttalelser:

Fylkesmannen i Rogaland har følgende vurderinger jf. brev av 23.01.2006:

"Vi viser til oversendelse fra NVE datert 16. november 2005. Oversendelsen gjelder søknad fra Trovåg Laks AS om endring av vilkår for overføring av vann fra Svendsbøelva til Malasetvatn i Vindaffjord kommune (tidligere Ølen kommune).

Bakgrunn

Trovåg laks har konsesjon fra 1995 for overføring av vann fra Svendsbøelva til Malasetvatn. Konsesjonen gir tillatelse til å overføre vann i perioden 1. oktober til 1 mai, under forutsetning av at vannføringen i Svendsbøelva ikke er lavere enn 660 l/s. Trovåg laks søker om tillatelse til å overføre vann gjennom hele året med samme vilkår til minstevannføring som i dag. Begrunnelse for tiltaket er endrede driftsrutiner med påfølgende endret vannbehov gjennom året.

Fylkesmannens vurdering

Svendsbøelva har oppgang av laks og sjøaure. Dagens vannuttak er en tilpasning til produksjonsbehovet i anlegget, oppvandringsforholdene for fisk, og sportsfiskernes behov for høg vannføring i fiskesesongen. Uttak av vann under oppvandringsperioden for laks og sjøaure kan føre til reduserte oppvandringsmuligheter for fisken og dårligere fiskeforhold for sportsfiskerne.

Dagens minstevannføring er trolig tilstrekkelig for å opprettholde det biologiske mangfoldet i elva, selv ved uttak av vann gjennom hele året. Laks og sjøaure krever en viss vannføring før de går opp i elva. Normalt blir oppvandringen utløst under flom. Negative effekter på oppvandringsforholdene for fisk, vil bli redusert dersom vannuttaket ikke fjerner alle flomtopper. Kjernetiden for oppvandring og fiske i Svendsbøelva er normalt august og september.

Allmennheten må ha mulighet til å kontrollere hvorvidt konsesjonshaver oppfyller vilkårene for minstevannføring i Svendsbøelva. Det bør være etablert målestav eller lignede, samt informasjonstavle på et lett tilgjengelig sted.

Konklusjon

Omsøkt uttak av vann fra Svendsbøelva vil trolig ikke få alvorlige konsekvenser for det biologiske mangfoldet i vassdraget. Negative effekter på fiskens oppvandring og reduserte fiskemuligheter, kan kompenseres ved å opprettholde naturlige flomtopper. Det må være tilgang for allmennheten til å kontrollere at konsesjonsvilkårene blir oppfylt.."

Søkers kommentarer til uttalelsen

Trovåg Laks AS kommenterte høringsuttalelsen slik i brev av 16.3.2006:

"Det vises til søknad datert 7. oktober 2005 samt til høringsuttalelse datert 23. januar 2006 fra Fylkesmannen i Rogaland v / Miljøvernavdelinga.

I sin kommentar påpeker Fylkesmannen at omsøkt uttak av vann fra Svendsbøelva trolig ikke vil få alvorlige konsekvenser for det biologiske mangfoldet i vassdraget. Det påpekes videre at

eventuelle negative effekter kan kompenseres ved å opprettholde flomtopper i vassdraget i kjernetiden for oppgang av fisk, dvs. normalt i august og september.

I søknadspapirene er det lagt ved en oversikt som viser gjennomsnittlig vannforbruk pr måned.

I august og september er vannforbruket på settefiskanlegget beregnet til hhv 7.717 l/min og 4.506 l/min. I prosent av midlere vannføring utgjør dette henholdsvis 24 % og 9 % av vannføringen i Svendsbølva. NVE v / Hydrologisk avdeling har i sine beregninger for nedslagsfeltet antydnet at flomtoppene kan komme opp i 250.000 l/min. Dette betyr at vannforbruket i fiskeanlegget vil være mellom 2 % til 3 % av vannføringen i en flomtopp i denne perioden. Maksimalt vannforbruk på 9.300 l/min vil være i mars og dette vil utgjøre i underkant av 4 % av en flomvannsføring.

Beregningene viser at overføringen av vann fra Svendsbølva vil være liten i prosent av flomtoppene. Vår konklusjon er derfor at uttak av vann til fiskeanlegget i liten grad vil påvirke flomsituasjonen i vassdraget.”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Trovåg Laks AS eies av Bremnes Seashore AS (93 %) og Øyvind Haraldseid (7 %) Selskapet produserer settefisk av laks og ørret.

Om søknaden

Trovåg Laks AS har i dag en tillatelse etter vassdragsloven fra 1996 til å overføre vann fra Svendsbølva til Malasetvatn i perioden 1.10 til 1.5 så lenge vannføringen i Svendsbølva overstiger 660 l/s. Det er også gitt tillatelse til regulering av Malasetvatn mellom kote 23,04 og 20,42. Det søkes nå om å utvide muligheten til overføring av vann til å gjelde hele året. Andre endringer i gjeldende tillatelse er det ikke søkt om. Eksisterende anlegg for overføring av vann vil bli benyttet.

Eksisterende forhold i vassdraget

Det er i dag en liten kum i Svendsbølva ca 2,5 km fra utløpet i sjøen. Herfra ledes vann til Malasetvatn gjennom en nedgravd ledning. Overføringskapasiteten på ledningen er ca 300 l/s. Malasetvatn har en dam i utløpet som gir mulighet for regulering av vannet. Det er noe spredt bebyggelse i området.

Tiltakets virkning i følge søknaden

Fordeler

- Settefiskanlegget vil få sikrere vanntilgang gjennom hele året.
- Vannstandsendingene i Malasetvatn vil reduseres noe.

Ulemper

- Vannføringen i Svendsbølva nedstrøms overføringspunktet vil reduseres i perioder med mye vann.

Saksbehandling

Søknaden har vært kunngjort i lokalpressen, lagt ut til offentlig gjennomsyn og sendt på høring. Høringsuttalelsen oppsummeres her kort. Uttalelsen har vært forelagt søker for kommentarer.

Fylkesmannen i Rogaland ber om at vannføringen i Svendsbøelva ikke reduseres så mye at flommer i sjøørretens oppgangsperiode elimineres..

NVEs vurdering og konklusjon

Det er kun fylkesmannen som har gitt uttalelse til søknaden. Fylkesmannen peker på at fraføring av vann ikke må redusere flomtoppene i vassdraget vesentlig da dette kan vanskeliggjøre oppgangen av sjøørret og muligheten for fiske på denne bestanden. Viktigste perioden for fiskeoppgang er i august og september. Siden overføring av vann bare vil skje når vannføringen nedstrøms overføringspunktet er over 660 l/s vil ikke overlevelsen av verken gytefisk eller ungfisk reduseres.

Søker peker på at vannforbruket i anlegget i denne perioden er liten i forhold til middelvannføringen i Svendsbøelva. Vannuttaket til anlegget skjer imidlertid fra Malasetvatn. Overføringskapasiteten mellom Svendsbøelva og Malasetvatn har en maksimal kapasitet på 300 l/s. I et vassdrag med middelvannføring på 740 l/s vil vannføringer på mange m³/s være relativt hyppige. Det omsøkte vannuttaket fra Svendsbøelva vil derfor i liten grad endre oppgangsmulighetene for ørret.

Eksisterende overføring av vann har ikke ført til kjente endringer i vannkvalitet eller andre forhold i Malasetvatn. En økt overføring av vann vil derfor i liten grad påvirke Malasetvatn.

Det har ikke kommet innspill til søknaden som tyder på at eksisterende overføring eller manøvrering har andre negative effekter på de berørte vassdragene.

Konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene og nytten med tiltaket overstiger skaden for private og almenne interesser som blir berørt slik at kravet i vannressursloven § 25 er tilfredsstilt. Vi gir derfor Trovåg Laks AS tillatelse etter § 8 i vannressursloven til overføring av vann fra Svendsbøelva til Malasetvatn samt regulering av sistnevnte på de vilkår som følger vedlagt.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Tillatelse til overføring gis i henhold til søknaden og tillatelse til manøvrering av Malasetvatn opprettholdes som i dag. De generelle delene av konsesjonsvilkårene er oppdatert til dagens standard. Disse avviker lite fra eksisterende vilkår. Kostnadene ved eventuelle pålegg i henhold til vilkårene skal stå i forhold til den nytte de forventes å oppnå.